

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
 вносять: в Австрії:
 на цілий рік 24 К
 на пів року 12 К
 на чверть року 6 К
 на місяць 2 К

За границю:
 на цілий рік: зі щоденною ви-
 сийкою 7 доларів або 14 рублів;
 з висийкою двічі в тижні 6 до-
 ларів або 12 рублів; з висийкою
 що суботи 5 доларів або 10 руб.
 Поодинокі число по 10 центів.

Телефон Редакції ч. 1484.
 Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАНА

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска“. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовського ч. 15, II. поверх. Експедиція місцевна в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередню засторогу.

Рекламацій лише неопечатані вільні від порта. — Оповісті звичайні приймають ся по ц. 20 с. від стрічки, а в „Надісланим“ 40 сот. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки

Теория і практика.

„Мужі довіря Березжанщині і Козівщині“ ухвалили 22. мін. місяця між иншим резолюцію: „Збори звивають національні часописи до заперестаня особистих лайок“. Збори скликував посол Т. Старух, а резолюцію написав др. Андрій Чайковський. Оба згодили ся на таку резолюцію — се справді цікаво. Але правда, они визвали до такого благородного діла тільки часописи, а не себе також. Шкода велика!

Віче в Стрию з дня 12. с. м. ухвалило також визвати „всі українські партії, заступлені в соймі і парламенті, до солідарного і згідного свідчання в засадничих питаннях політичних, до злуки в один український клуб і до занехання деморалізаційної боротьби в пресі і в житті публічному“. Як бачимо, віче в Стрию застерегло тільки для українських партій, заступлених в соймі і в парламенті, ту велику благодать, щоби они не поборювали себе в пресі і в публічному житті, бо се на рід деморалізує, а нашу партію від сеї благодати вилучили...

В Березжанах скликував збори Старух, отже прийнято ще дві инші резолюції, зложені вго відомим стилем: „Збори постановляють поборювати хрунівську т. зв. „христ. суспільну партію“ всякими можливими способами яко крайню шкідливу і нясучу деморалізацію в народ. Збори звивають до бойкоту Руслана, як призначеного до той самої місії між інтелігенцією, до якої призначений „Руский Селянин“ між простим народом“.

В Стрию скликував віче не простий Старух, тільки відомий дипломат і угодовець з

москвофілами і з Поляками в соймі п. Олесницький, до котрого пок. намісник Потоцький автомобілем їздив на пораду і котрий на цілу одну соймову сесію замкнув рот своїм товаришам з клубу, — чоловік, котрий не звичайно цінить солідарність і з той причини довгий час дер ся з львівським штабом і у своїй часописі в Стрию зводив з ним свої рахунки. По такім дипломаті годі сподівати ся таких простацьких резолюцій, як Старухові; вго резолюція про нашу партію делікатніша: „Віче констатує, що партія християнсько-суспільна є для інтересів українського народу в великій степені шкідливою і звиває весь український загал до безпощадного її поборюваня“. Московську началу порадило віче поборювати „енергічно“, а нашу партію таки безпощадно...

Безпощадність, як відомо, дуже широке слово, оно дозволяє на все, чою лише душа забажє. Що лише криміналом не пахне, або від чою не тільки такий адвокат, як п. др. Олесницький, але навіть якийсь патрарх-правник перед судом потрафить себе увільняти, можна ужити в „безпощадній“ брбі. А що всяка партія складає ся не з духів, тільки з живих людей, то безпощадно поборювати треба, очевидно, людий: мене, тебе, нас і вас.

До безпощадних способів належить передовсім лайка і брехня. Отже ті самі Старухові вірники, що звивають часописи до заперестаня особистих лайок, рівночасно лають всіх хр. суспільників хрунями і Руслана порівнюють з Руским селянином, а знов сам п. Олесницький, раз сказавши собі „безпощадність“, повзавляє собі на таку адвокатську видумку: „Нині — каже — Полякам годі вже лучити ся з Москалями, бо се було би провокацією Австрії. Отже треба їм було иншої, української пар-

тії і сотворили собі христ. суспільників. Су люди „з охотою підуть на польську угоду і приймуть всі условини лише за ціну видвиження тих личностей, які партію зорганізували, а які за всяку ціну хотять знов видобути ся на гору в політичному житті і заняті політичне становище“. На думку п. Ол ого пляни наші очевидні, наша партія стоїть „аж надто очевидно на услугах польських верховодів“, має на цілі розбити сил народу на користь Поляків, фірма християнська се лиш „овеча шкіра“, котра має закрити діла і наміри зовсім нехристиянські і т. д.

Читаємо се — як Діло (ч. 279.) каже — політичне експозе нашого домашнього міністра і перекоңуємо ся, що він справді всім иншим українським партіям дарує жите і лише до нашої партії добирає ся безпощадно в тім глибокім переконаню, що проречиста неправда з вго уст нікого не здеморалізує і вийде Руси на добро. Безпощадність наказує єму зовсім так само, як би якому небудь Старухови, посуджувати не гірше, як він, патрарх о карьеру, о зраду народних інтересів і т. д., — одним словом звільняє его від правди.

Писати і читати — то треба добре знати — казав у перекладі „Барона циганського“ др. Олесницький і ми віримо в те, що п. Ол — їй се знає, але де він вичитав коли небудь в „Руслані“, як дневнику христ. сусп. партії, що ми з охотою відємо на польську угоду і т. д., сею він певно не потрафить доказати, — і на тій основі ніяк не можемо згодити ся на таку вго безпощадність. Мало того, на нашу думку, чоловік, що своїми спілками з москвофілами через довгі літа стільки вносив злого прикладу і деморалізації в нарід, а своїми пробами угоди з Поляками сам давав приклад, що не все треба уживати опозиції, не має

права так висказувати ся про христ. сусп. партію, як він се вчинив у Стрию, бо в такім випадку сам себе понижує і перестав бути діячем, з котрого словами нарід має чистити ся. Ми не вимагаємо від него, щоби він приставав до нашої партії, але маємо право жадати від него, щоби знав міру і говорив правду.

В теорії уже два збори мужів ухвалили порадиати партіям і часописням понехання лайок, клевет і т. п. Значить, помірковували, що сею лиха є вже в нас за богато. Справді так, ми з тим годимо ся. Але які то лайки, на кого клевети мали они на думці? Чи може ті пашквілі, що друкували ся недавно в „Ділі“ п. з. Наші християнські суспільники, — так наділи людям? З резолюцій в Березжанах і в Стрию бачимо, що не се заболіло наших нац. демократів. У справах нашої партії они лишают собі далі волю на „безпощадну“ безличність, на безсоромні брехні і посуджуванє. Тут їх сумління не здригає ся, тут навіть Олесницький бере ся о палюму першєнствє зі Старухом, — все в тім „благороднім“ намірі, обчорнити христ. суспільників як найбільше, відсудити людий праці від чести і віри.

Се має бути та широка толеранція, яку недавно захвалювало і дораджувало „Діло“, се має бути та етика невьянних політичних овець (бо ми не вівці), лише вовки в овечій шкурі, як казав п. О., — овець, які нікому не хотять каламутити води і які отсе звивають себе п. сполу, не поборювати себе лайками і т. п. Всіх треба по християнськи щадити, а лише христ. суспільників безпощадно поборювати, бо хоч ніхто не знає назвати ніякого плююства по вірності сеї нової організації, але пляни єї є для наших політичних віщувів „аж надто очевидні“.

Коли така теория і практика, таке за-

Олександр Барвіньський

СПОМИНИ

з мого життя.

(Дальше).

18. Робота по бібліотеках. Наші змаганя до розповсюдження Шевчєнкових творів.

Наук університетських не обмежав я і мої товариші самими викладами професорів, а користував ся пильною бібліотекою університетскою і Оссолиньських, щоби не тільки здобути собі заводове знанє вибраних собі предметів, але також поширити і поглибити відомости рідної мови й письменства та нашої бубальщини, до чою однак в обидвох бібліотеках на жаль тоді ще так мало було засобів. Тимто з деякими товаришами заходив я також до бібліотеки гр. Володимира Дідушицького (Biblioteka potuzuska), котра містила ся тоді в его палаті в Курковій улиці ч. 15 (нині уміщена в Музею его імени в театральній улиці) і там находив я деякі книжки особливо до нашої народописи.

Децю можна було найти і в нашій громадській бібліотеці, котра остала після першої громади, однак значно була здекомплєтована так, що в обновленій громаді треба було наново її творити.

Найважнішим жерелом для українознав-

ства була тоді неперечно петербурска „Основа“, але єї не було ані в бібліотеці університету ані в Оссолінеум, а хоч стара громада, як нас запевняли, мала обидва річники, однак для обновленої громади остало ледви три чи чотири випуски Тимто велику прислугу зробив нам пок. Митро Оделєвкович, котрий переїздом з України на ліченє задержав ся один день у Львові ранню весною 1868 р. і привіз в дарі нашій громаді обидва річники „Основи“. При сій нагоді я з ним познакомив ся, однак в другє вжє его опісля не бачив. Він вельми цікавив ся нашим життєм і роботою і оповідав також про відносини на Україні, котрі тоді під впливом Каткова („Московские Вѣдомости“) і Говорського та Гоголєвського („Кієвлянин“) звачно були погіршили ся наслідком переселєдованя т. зв. українського „сепаратизму“.

Наша львівська „Громада“ не обмежала ся однак лише до самоосвітї, але дбала про се, щоби українсько-руска народна ідея обхопила як найширші круги нашої суспільности. Сєму змаганю мала служити основана нашою „Громадою“ і від 1867 р. видавана „Правда“.

Крім того були ми перекоңані, що найбільше до розповсюдження нашої народної ідеї причинять ся Шевченкові твори тоді ще так мало відомі широким верствам нашої суспільности і тому в „Громаді“ зродилась гадка, видати всі Шевченкові твори, на скільки она була нам відомі.

Другє виданє Шевченкового „Кобзаря“, яке появило ся коштом Самиренка в Петербурзі 1860 р., мало що не перед самою его смертию (з портретом Шевченка) було незвичайною бібліографічною рідкістю в Галичині (я згадував уже, що бачив его у нашого учителя о. Каратницького в Тернополі, але не міг его дістати до прочитаня або переписаня). Навіть у Львові, коли я сюди прибув на університетські студії в осєні 1865 р., не можна було у нікого роздобути „Кобзаря“ з 1860 р. Варто би розслідити, в яким числі примірників було печатанє се виданє Самиренкове, але мабуть наклад був невеликий, бо і пізніші виданя, коли слава українського генія залунала широко, печатанє звичайно в 10.000 примірниках. Колиж Шевченко помер 9. н. ст. марца 1861 а ся сумна подія зелектризувала уїх свідомих Українців, а також почитателів Тараса в московській і польській суспільности, то нема сумніву, що „Кобзар“ з 1860 р. розійшов ся скоро і весь его наклад був так вичерпаний, що до Галичини пошало небогато примірників. Тимто в 60 тых роках наша суспільність могла познакомити ся з Тарасовими творами або з „Вечерницю“ і „Меті“, котрі подавали делкі твори нашого поета, або з петербурскої „Онови“, о скільки она була розповсюджена в Галичині (ледво кілька примірників) а головно з переписуваного о. Михалєвичом „Кобзаря“, з котрого опісля тодішня молодіж робила собі даль-

ші відписи. Тим способом наша суспільність, а головно руска молодіж могла читати і вичувати Шевченкові твори переважно з рукописних „Кобзарів“, бо третє виданє „Кобзаря“ коштом Кожанчикова появило ся в Петербурзі аж 1867 р., а замітне тим, що в нїм був усюди означений наголос, який у нас зовсім хибно кладуть, читаючи Шевченкові твори н. пр. звичайно у нас хибно наголошують Україна замість правильного, у Шевченка повсюду наголошуваня Україна, український а не український. (Був і у мене сей „Кобзар“ Кожанчикова в моїй книговні, та позички зїли!).

Отже поки ще появилось Кожанчикове виданє „Кобзаря“, задумав я в декількома товаришами з духовної семінарії а іменно з Гнатом Рожаньським (опісля священником в Калушині, давно вже покійним), Гаврилом Боднарком (тепер приходником в Свистільниках, в Рогатинщині) і иншими видати збірник творів Шевченкових у Львові.

Збірник сей мав обняти всі Тарасові твори печатані у „Вечерницях“, „Меті“ і в петербурскій „Онові“, а також весь рукописний „Кобзар“, відомий з переписи о. М. Михалєвича. Автографів Шевченкових у нас для провіреня текстів не було, а через переписуванє его творів усякими людьми вкрадали ся в текст всякі охибки і перекручуваня або пропуски. До тогож ми ще й не знали, як то

ЧАЙ

прято з плянтацій, мішаний лише машинами

Най-расшій, найлучший Меланж Никола 3/000 англійский К 1280 Благоуонний, пахчий гарний Меланж Никола 4/000 російский К 1280. За 1 кг. franko в бланших коробках. Англійска мішавіца є сильна, гарна, томи ароматична, на сїданє з молоком. Російска мішавка є дуже ароматична до питя ясна. Добрий чай від 4 К 20 с за кгт.

Zdenko Nikolau
 Erster Hand Tee-Import
 TRIEST.

хвалюване терпимости і чемности, а на ділі войоване клеветами і видумками має бути публичною моралю, а не деморалізацією, то справді христ.-сусп. партія має велику задачу: ввести і тут між нарід інші поняття про правду і терпимість. Далеко ми зайшли, коли навіть такі Катони, як Олесницький, не гамують ся у своїх промовах. І тому, нехай вибачає: amicus Plato, amicus Cato, sed magis amica veritas!

А коли хоче добр. Олесницький почути, що ми думаємо про угоду, то скажемо, що будемо вдоволені і щасливі, як її зроблять національні демократи, коли не побоятъ ся терору всяких радикальних крикунів. А коли би колись в будучині прийшла черга на християнсько-суспільну партію, то і она не піде, як низкі клеветники впевають, „низше всяких мінімальних жадань“, а все і всюди, в кожній праці і почині буде присвйчувати їй ідея про рівноправність руского народа в Галичині в народом польським!

На угоду „в формі розширення автономії Галичини і в формі спетрфікованя польского панования над руским народом“, яку п. В. Бузінський нікчемно підсуває в „Ділі“ (ч. 279) в дописи п. з. „Руско-польскі переговори“ християнсько-суспільній партії, можуть пустити ся всякі пройдисьвіти, що тайні національно-демократичної преси виносили до польских часописів, але не підуть туди люди, що хоть трібку своє достоїнство шанують!

Се наша відповідь всяким національно-демократичним „ревунам“ і клеветникам!

Маркіянові сьвята.

В Коломиї.

Коломиї судилося послідною бути поміж більшими містами галицької України — які уладжували у себе торжества столітних роковин уродин Маркіяна. Тай се торжество не випало так, як би повинно вистати в Коломиї. Звісні вже суть ширші наші публиці славетні епізоди та ухвали, які запали на засіданях комітету, що підняв ся устроїти отсе сьвято. Більшість „дуже ширих“ націонал-демократів враз з головою того комітету, воліли, щоби при відслоненю пропамятної таблиці уміщеної на „Народнім Дому“ — почули атамана Січового Кирила — чим бачити тисячі народу зі своїми сьвященниками, з хрестом та хоругвами. Сьвященники усунули ся — а ті, що голосували за повешим внеском враз з січовим атаманом лиш осоромили ся. Показало ся, як не мож краще, що без сьвященників, без запопадливої акції з їх сторони, таке торжество не вдасть ся. Вправді атаман чванив ся, що на его приказ являть ся в Коломиї три тисячі січовиків — попів нам не треба — а то мов на сьміх прийшло всего 46 (словами: со рок шість!) селян з лентами і з музикою, котра часами так фалшиво грала, що годі

забирати ся до критичного виданя, розходило ся нам поки що о те, щоби ширшим верствам рускої суспільности дати в руки Шевченкові твори. Ся думка зродила ся у нас під весну 1866 року. Але з тих матеріалів, які ми мали до розпорядимости, можна було зложити сяк-так систематично упорядковане видане, а упорядковане матеріялу нимагало всеж таки певного часу. Поки можна було упорядкувати матеріял до печатаня, виїхав я на великодіні фєрїї зі Львова домів.

Тимчасом палкий товариш Рожанський не міг втерпіти такої проволочки із систематичним упорядкованем матеріялу, пшов до печатні закладу Оссолинських, що тоді була під управою Фігля, і за час великодіних фєрїй напечатав *Посланиє і Кавказ*. Печатня не мала тоді навіть гражданських черенок руских, а що Рожанський квапив ся з виданем, отже поки спроваджено гражданку, сей перший аркуш напечатав кириллицею яку печатня мала для виданя літописи Нестора „*Monumenta Poloniae historica*“ А. Бельовского.

Колиж я вернув із сьвят до Львова, надійшла до печатні гражданка і тоді перепечатано нею сей перший аркуш, але тоді вже ціле видане не йшло належним систематичним ладом, а більше прихватком, в міру того, як нам у руки попадали Шевченкові твори з ріжних видань і з рукописних переписів.

Таким способом появили ся першим найповнішим тоді збірником Шевченкові

твори у Львові п. з. „*Пєзїї Та аса Шевченка* Том I Накладом К Сушкевича З друкарні Зкладу ім. Оссолинських 1867. 8^о сторін 271+6.

Імя К. Сушкевича було означене на видню тільки задля печатних вимог, бо він зовсім не видавав сего збірника своїм накладом, а ми самі складали датки на се видане, і також опісля стягали з розпродажи.

Другий том вийшов у 1867. на 1868. рік, коли я вже кичив університетські студії і виїздив із Львова а его виданем займали ся головнюок. Рожанський, а відтак дальше Г. Боднар. Сей том мав сторін 344+4, а на останку появил ся ще яко доповненє II, тому, випуск IV-ий в 1869 р. Як небуде се видане має певні недостачі а іменно що до упорядкованя, провіреня текстів і корекції, всеж таки на ті часи давало оно в руки пирших кругів рускої суспільности в Австрії найповніший збірник Шевченкових творів (бо видане Кожанчикова з 1867. року було також великою рідкістю в Галичині і на Буковині) поки появил ся видане 2-томове „*Кобзаря*“ у Празі, а пізніше 4-томове видане Наукового Товариства ім. Шевченка під редакцією дра Ом. Огоновского.

Ми дали суспільности те, на що спромогли ся тоді наші слабі сили. (Дальше буде).

Торжество відбуло ся дня 8. грудня. А складалося оно так сказатиб з двох частий, з богослуженя в церкві — яке урядили сьвященники — і з походу під таблицю в „Нар. Дому“ — та вечірнього концерту, яким займав ся комітет.

Богослуженє в церкві випало як найкраще. Дуже гарно був прикрашений церковний тетрапод. На високому березовому стовпі поставлено зеленею прибраний хрест, а у підніжжя его посеред живих цвєтїв, пальм, численного сьвігла, вінців та хрещатого барвїнку видїв портрет безсмертного Маркіяна, що всю свою працю і ціле своє житє посвйтив для свого народу. На тетраподї уставлено чашу, євангелїє з єптрахілем і коливо. О 1/2 9 почало ся богослуженє. До Служби стануло п'ятьох сьвященників, з о. Войтховским на чолї. При кінци Служби виголосив до численної інтелїгенції і міщан (селян майже не було) дуже красну патриотичну проповідь теперішній завідатель парохїї о. др. Фігль.

Бєсїдник представив дуже вдачно невідраднє доложенє нашого народу перед 100 літми, прирівнав народне житє до могучого дуба, якого гяля восхало, не вкривалося кучерявим листям, та не гомонїло рідним своїм шестом. Та хоть дуб восхав, і він і корїнь був здоров. І ось 100 літ тому явив ся чоловік — післаний від Бога, що зацінив у сохаюче народне дерево здоровий зразок рїдної мови, яка і ціле дерево відродила, тому Маркіян генїй народний, що пояснив ще і примірами. Рівнож згадав проповідник, що Маркіян розумів, чого многі не хочуть, чи не можуть зрозуміти, що правдива просьвіта мусить бути оверта на св. вірі, на науці Христівїй і що єї треба подавати народова лише в рїдній мові. Закінчив проповідник покликком Маркіяновим: „Разом, хто сил має... а свободоньки заблісне нам сонце“.

Потім слїдувала панахида, до якої стануло 17 сьвященників, а відправлено єї з таким перенятєм церковної молитви і жалбного сїву, що многим учасникам покотили ся сльози з очий.

На сїм відправа в церкві закінчила ся. Чогось аж просило ся, щоби оден із сьвященників заповів всім, що тепер всі разом — сьвящєники з народом, з сьвятим хрестом та хоругвами підуть походом до пропамятної таблиці — та на жаль наші правдиві національні-демократи ухвалили держати з радикалами а не з своїми сьвященниками.

По богослуженю мав бути похід. Вєї, що виходили з церкви, сподіяли ся застати на площі перед церквою тисячі січовиків, а тут як на глум, явило ся всего 46 людей. А де „Сїч“? — де „Сїч“? питають одні других. Деякі побігли їх відшукувати — та дарма —

більше їх таки не було. На повіт коломийський який чєлїть понад 70 тисяч Русинів — се абсолютно за мало. Видко, що січовий атаман не такий то дуже могучий, коли на таке народне сьвято на его поклик лиш тільки людї зійшло ся.

Тому зразу виглядав похід дуже скромно аж як прилучили ся школи, гуртки селян, міщан, інтелїгенція, робив трохи милїше вражєнє. Не так був би він виглядав, як би в нїм взяли були участь тисячі народу враз з духовенством. Коло пропамятної таблиці з балюкону „Народного Дому“ промовив проф. рускої гімназїї Кузьма, в популярний спосіб представив зібраним значїне Маркіяна для Галицької Руси, Разило лиш занадто часте уживанє слова „пїп“, хоть радикалів майже не було. Потім промовляв атаман Кирило, треба признати досить вдержливо, лиш в двох місцях був малий натяк на духовенство. — Вечером відбув ся концерт в салї Каси Щєднєчої. Саля була бмтком набата, чого в Коломиї від десяти літ при таких торжествах ще не було. Як вишали поодинокі точки програми — най оцінять знатоки. Загально говорять, що випав не зле. Всім дуже подобав ся сїв учительської жіночої семїнарії і хор селян з Печенжиня. Делегат зі Львова, що мав виголосити вступне слово не прийав. Вельми удачно заступив его в послїдній хвїлі проф. др. Яр. Гєрдинський. От так ми ошровели сьвято 100 літних уродин народного Генїя і борця за красну народню долю!

Учасник.

В Кристинополї.

Дня 4. грудня с. р. відбули ся в Кристинополї (пов. Сокаль) вечєрницї в пам'ять Маркіяна Шашкевича з нагоди его столітних уродин. Кристинопіль належить до ряду сих схїдно-галицьких містєчок, обляжєних жидовою, куди лучї просьвіти донгий час не могли продерти ся. Доперва в послїдних роках, завдяки невсипучій праці оо. Василїя, що завідують тамошною парохїєю, зачинає нарид відносити ся і просьвічати ся, чого доказом зложено і незвичайний розвій читальні „*Просьвіта*“, каси позичкової і християнської торговлі, численні аматорські пред-тавлєня та вкїнци і згаданї вечєрницї.

В програму сих вечєрниць увїшли: вступне слово О. Додїя ЧСВВ, сїви міщаньского хору (Не згасайте яснє зорї і Завєнімо), дует: Не чужого ми бажаєм, сольонї сїви п. Г. Пясецької в супроводї ф-ртепячу (Вєснєвка М. Шашкевича, Ой одна я одна, Минули літа молодї), скрипкова гра з цитрою і сольо на цитрі п. Огара, відчит про значїне М. Шашкевича і двї деклямації („*Погоня*“ і „*Бандурист*“).

Вєї точки програми виконані були справді бездоганно, а передовсім сольовї сїви п. Пясецької, що своїм незвичайно гарним сопраноним голосом та артистичною модуляцією викликала серед публиці справдєшне одушевленє та бурю оплесків. До сего немало причинив ся і добірний акомпанїямент ф-ртепяновий панї Пясецької, матери солїстки. Дуже добре випала також гра на цитрі і скриці, дует і пр. Сьвятєчно прибрану салю заповнила по береги численна публица, майже сама інтелїгенція навіть з сусїдних і дальших сторін; було також і споре число Поляків.

Згадати ще треба, що сего дня відбуло ся в церкві торжественне богослуженє з відповідною проповідією і панахїдою за душу Маркіяна Шашкевича. Так отже Кристинопіль почтив достойним способом пам'ять незабутнього Маркіяна.

Учасник.

Просимо домагати ся „*Руслана*“ по всіх реставрациях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передилатників в кругах своїх знайомах.

З державної ради.

Палата послів радїла в суботу над справою залїзничників. Промовляли пп. Война і Крої.

Міністер судівництва предложив начерки законів: нотарїяльного, адвокатского і в справі покутних писарів.

Начерк закона про покутне писарство постановляє, що є оно переступленєм карного закона і повинно бути строгїше каранє. Вла-

стива цїха проступку лежить в тім, що тучинність виконє в зарїбковий спосіб хтось неуповажнений, т. зн. особа, котра не належить до званя, уповажненого до того рода чинности.

Міністер залїзниць Ферстер заявив, що признає конєчним поспїшити з помочію залїзничникам і що они заслугоють на особлившу ошку. Правительство мусить однак узгляднати також справу покритя видатку. При підвишеню тарифу буде правительство руководити ся великою старанностию; намірена зміна тариф, признана в основі за факт порїшенїй, мусить бути переведена тим обережнїше, що розходить ся о обтяженє продуцентів.

Акція наступить в двох напрамах: обїїме она підвишенє кватєрного урядників, підурядників і служби і підвишенє заслужєннї. Вимоги служби належать заспокоїти в видатнїйшїй спосіб чим підурядників, бо сїм підвишенєо недавно їх побора значно. Міністер заявив, що заряд державних залїзниць виконає о скільки лише буде можливе домагавя, в повній мірі однак тих домагань не може сповнити.

Під оглядом поліпшеня заслужєннї залїзн. робітників зроблено в останних часах досить богато. Міністер надєє ся, що в тім напрямї акція в лосєн робітників буде піднята в більшїй і раціональнїйшїй обсягу. Міністер є гадки, що намірена акція для залїзничників, о скільки се технічно можливе, вїде в житє з днем 1. сїчня 1912 р. На зарядженє, яке правительство хоче видати, треба поверх 21 мільонів р.чн., т. є значно більше, чим правительство первісно укладало.

Однак правительство не доходить до суми, яку предкладає комісія. Не треба забувати, що сума 21 мільонів є признана лише на першїй рік і що та сума потім зростє. Правительство отже і на дальше буде дбати про фїнансовє положєнє всего персоналу. Міністер звертає увагу персоналу на старанє, якого він зазнає від залїзничного заряду, та на се, що заряд має дбати про інтереси загалу, а отже найважнїшого інтересу безпечєнства, порядку і економїї в комунїкації, що отже є обовязком як міністра так і кожного залїзничного функціонаря, мати на се згляд в сповнюваню служби. (Опески).

По промовах пп. Кернера і Германа, котрий домагав ся підвишеня плати залїзничних робітників і скоротї стабілізаціяї тимчасових залїзничних робітників, розправу замкнено: вибрано головних бєсїдників пп. Еленбогена і Буржівалєя.

По промовах головних бєсїдників, та по спростованях і кінцевим виводї звітника, прийнято в голосованю внески комісії разом з резолюциями пп. Ангермана і Томшєка, за котрими заявила ся комісія.

На основі тих ухвал має ся ужити на поправу плати урядників і підурядників, служби і робітників залїзничних загалом 38 мільонів корон, коли тимчасом міністер залїзниць в часї розправи заявив, що з фїансових причин правительство не може дати на се більше як округло 21 мільонів.

Резолюції поставленї підчас розправи відїслано до залїзничної комісії.

Другою точкою днєвного порядку були податковї предлоги. Предсїдник повідомив, що записуванє до голосу до першого читаня сеї справи відбудє ся в поведїлок о годїні 10-45.

Відтак приступлено до дальшої розправи над наглим внеском в справі іменовань судїїв в Чєхах. По промові п. Подольки засїданє замкнено.

Слїдуючє нивї в поведїлок о 11. год. перед полуднем.

Залїзнич и а промова міністра. Урава Союза народних кружків залїзничників відбула в парламєнтї засїданє, на яким обговорювано промову міністра залїзниць. На основі виданого комунїката вказувано на недостаточнї концєсії правительства, як також на се, що в промові міністра нема вказївок, як наміряє розвязати справу рїжнїцї між внесками комісії а ухвалою правительства, при чїм висловлено надїю, що послї подбають о переведєнє внесків комісії.

Урядничя комісія радїла над § 68. прагматики (автоматичнє посуванє до плат висшої класи рангї).

П. Тонеллї домагав ся, щоби для геометрїв установлено для поборів XI. рангї 2-лїтний рєчнєць, для X. 5-лїтний, для IX. 6-лїтний, для VIII. 10-лїтний. Шеф секції Г а

лецький заявив, що в новій предлозі одержують геометри поліпшене, бо до одержавня поборів VIII. рангі є вимаганнях 10 літ служби, коль перед тим потрібно було 21 літ. Можна би евентуально ввести ще і се поліпшене, що речинець, вимаганий до посунення до IX. рангі, скорочує ся з 4 на 3 літа. Внески, що сягали би ще дальше, до прийняті є неможливі.

П. Глєкль домагав ся, щоби дня 1. січня 1912. р. признано державним урядникам і слугам дорожявий додаток, не уймаючи діляна влад службовой прагматикі від дня 1. січня 1912. р. Бєсідник висі резолюцію, щоби правительство безпироволочно предложило комісії виказ поборів, які одержують урядники центральных властей, яко додатки особисті, службові, ремунарації і т. д.

На тім нараді відложено.

Комісія суспільної безпеки радила під проводом п. Бузека. П. Бяли обговорював правительственный проєкт зі становища галицьких відносин і заявив, що для Галичини належало би щоби найменше ухвалити військові постанови.

Комісія належитостей відбула засіданє, на яким докляно поділу рефератів.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Український соймовий клуб на Буковині відбув в черновецькм „Народнім Домі“ під проводом свого голови пос. М. Василка політичну нараду, в якій взяли участь всі члени клубу. Голова клубу зложив докладний звіт з діяльності українського клубу буковинських послів у парламенті. За акцію клубу в справі Райфайзенк висловлено єму одноголосно подяку. Так само з доволенєм прийнято до відомості становище клубу в дорожявий дебат і єго заходи в справі регуляції рік.

Парламентарних послів завязано представити правительству, що в супереч ухвалі парламенту шкоди, зроблені сегорічними поєвнями, вьвагороджують ся не вповні, а тільки в висоті 5 проц. одночної суми. Так само завязано їх звернути увагу, осередного правительства, що мимо представлень у краєвого правительства в языково мшаних і навіть чисти руских громадах толєрує ся румунські школи, хоч для сего нема законних умов. Парламентарні послы повинні також поробити заходи, щоби дороговий закон (знесенє рогачок) предложено вкінці до цїсарской санкції так щоби 1. січня 1912. р. рогачки могли бути знесені. Висловлено загальне невдоволенє, що уривальненє церковного пїгана не поступило наперед. Членів краєвого відділу завязано поробити заходи, щоби краєвий відділ постарав ся о введенє в житє з початком 1912. р. закона про рентові оселі. Довша дебата розвинула ся про становище руского населєня до черновецькой міської управи. В сій справі прийнято одноголосно в присутности руских радних міста, отсі резолюція: 1) Разом з румунськими послами енергично відпирати справу укравленєя міської шкільництва; в депутатів міської ради, яка має запротестувати проти сего домагання, не возьме участі ніден руский радний міста. 2) Колиб міська рада в справі вступництва Русинів в міській радї шкільній не додержала приречень даних Русинам Жидами й Німцями устно й на письмі при послїдних виборах до парламенту, руски радні міста витягнуть з того відповідні консеквенції. (За „Нар. Гол.“)

Вибори в Хорватії. Підчас позавчєрашних виборів до хорвацького сойму з 88 виборчих округів вибрано послів лише 59 округів, в яких вибрано 16 правительственных кандидатів, 16 кандидатів коалїції (сербо-хорвацькой) і 12 кандидатів сторонництва права (т. зв. правашів), яке є ворожо настроєне супроти Мадярів. Характеристично є рїчю, що хорвацький бан др. Томасіч кандидував в 2 округах, а іменно в Загребі і в місті Огуїні. В сих обох округах мав контркандидата в особі предсїдника коалїції д-ра Ніколїча. В Загребі вибрано бана д-ра Томасіча. Натомість в Огуїні, де капітан, комендеручий війсковою асистєнцією не позволив на жадні насильства бурмістра, вибрано д-ра Ніколїча величезною більшостію голосів. Тепершні вибори не дадут такого вислїду, якого надїяв ся бан др. Томасіч тому, що коалїція разом із сторонництвом права мати будуть в новім хорвацькім соймі більшість.

Заграниця.

В Тр політані тысяча, немов би ніякої війни не було. Так само нічого не звісно про яку небудь акцію італійської воєнової фльоти. Одинока вістка, наспівша сими днями з терєну війни до Італії так звучить: Баталіон гренадїєрів удав ся оноді з Триполієу на полудне на розвідниці, та не зустрїнув ворогів. В дорозі стрїтив лише відділ турецького правильного війська Бяля Гоме зведено завязатї бїї з Арабами, що повесли погром; 11 Італійців полягло, кількох є поранєних. Під Бенггазі пробував ворог в віддали кільканайцятьох кілометрів.

Російско-турецка задрірка. На вчерашнім засіданю турецького парламенту зложив міністер заграничних справ заяву в справі депеші турецького парламенту з просьбою о поміч проти Росії. Міністер заявив, що Туреччина по врученю ультимату в Тегерані удїлила поладу поєвнєнє, а турецькому амбасадорови поручила оглянути ся за середниками порозумїєнєя. Російський амбасадор висловив оїєсія портї урядово жаль Росії, що она мусїла вїслати війська до Касвіну і дофєне їх, як лиш перекї відносини будуть уорядковані. Міністер заявив вкінці, що треба вїрїти в цїрїсть запєвнєнь Росії і підчеркнув важність нечайманости і независимости Персії для Туреччини.

Ворохобня в Китаю. „Новое Время“ доносить що влякнєвана реформа китайської конституції оснєвовувати ся буде на збереженю інституції монарха, однак монарх носити буде титул короля. Побіч короля буде президент іменованый цілям народом. Президент буде проводити в обох палатах, зложєних з представників зєдвєнєних китайських станів. Ананажі короля ухвалювати буде парламент. Президент зєдвєнєних китайських станів посидати буде необмежену адміністраційну власть. В державних сиравах не мати ме король рїшальючого права. Китайці і Манджури будуть рівноуправнєні. Президента виспирати будуть на 4 роки. Королеви прислугує право іменованєя лише двірєких урядників.

Російско-турецка угода. Між Туреччиною і Росією — як доносить з Царєграда — прийшло до повного порозумїєнєя. Туреччина дозволила російським торговельним кораблям перепливати через Дарданелі без попередного дозволю; наслідком того цофнув російський кабинет всі жаданєя дотично переїзду російських воєнних кораблів через Дарданелі і просив Туреччину, щоби сї жаданєя вважала за непоставлені. Рівночасно поробила Росія Туреччині певні уступки щодо до Персії і що до інших турецьких залєзвїцких домагань в Малій Азії. Се російско-турецке порозумїєнє є очевидно для Італії дуже не на руку.

Просимо відповіти передплату.

НОВИНКИ.

— **Калєндар.** Ві второк: руско-кат.: *Николая Чуд.*; римо-кат.: *Фавста.* — В середу: руско-кат.: *Амвровія єв.*; римо-кат.: *Теофіла.* — В четвер: руско-кат.: *Потанія*; римо-кат.: *Томи* — **Шкільні фєрї** з нагоди Рїздвяних сьвят потрапляють: в сїдній Галичині від дня 22. до 27. грудня і в д. до 10. січня, в західній Галичині від 22. грудня до 5. січня включно.

— **Парламентарні фєрї.** З Відня доносять, що палата послів відбуде сєї середї останнє засіданє перед Рїздвяними сьвятами, після чого наступить перерва до кінця лютого. Парламент не буде в дложений, лише про найближше засіданє будуть послы повідомлені письменно. Комісії скарбова, урядничя і суспільної безпеки будуть в тім часі вести дальш наради.

— **Нове поражєнє націонал-демократів** З кругів академічної молодіжи пишуть нам: Вчєра 17. с. м. відбули ся нові загальні збори „Академічної Громади“. Національні демократи сильно збєнтєжені і сконстерновані нотатками, які появили ся в „Руслані“, хотїли спробувати по раз останній шастєя. Сподївали ся они, що владєть ся їм тепєр захопити відїл в свої руки, однак стрїнула їх нова невдача. На місцє деяких видїлових, які видавали ся соціалїстам за мало „поступовичи“, вибрано завязятих крикунів соціалїстичних, а всі внесенєя націонал-демократів перепали Невдоволені таким оборотом справи заявили націю

нал-демократи, що виступають з „Ак. Гр.“ і будуть окремо групувати ся. На сих зборах можна було завязати ще иншу характеристичну проєву. Всі бєсідники націонал-демократів і соціалїстів заявляли явно своє невдоволенє до християньских-суспільників нєтякаючи на нову „небезпеку“, яка жде їх від академічної молодіжи, що починає групувати ся в християньско-суспільнім сторонництві. Тим то і крайний час вже згуртувати ся християньско-суспільній молодіжи академічній. Смілю вперед до побїди!

— **„Новорічне“ для урядників.** „N. W. Tagblatt“ дїзнає ся, що правтельство приготувало вже потрібну суму на виплаченє 2. січня урядникам дорожявий додатку за пів року. Квота відповїдає сумі предвїженій в урядничих законах.

— **Що на се „русско-католицькї“ учені богослови?** В найновїшм періоді свого „розвитку“ став ся русофільство на релїгійній точкєвонсїм бєсоромним. „Галичанянь“ а особливе „Прикарпатская Русь“ перелїцатовують ся в агїтації за православєм. „Прикарпатская Русь“ отворила навіть окрему рубрику пропаганданєя і апогєозованєя православєя п. н. „Мартирологія (!) православєя вь Галичині“. П. а-посланні батюшки Гудима Ілєчка стали постійними дописцями „Прикарпатской Руси“. Дїє ся таке, що оо, Сеник, Яворський, Растваєцький дружно з Гудимом, Ілєчком, Сандовичем боють ся проти „ворогів“ Росії і православєя. Що більше, на сторїнках „Прикарпатской Руси“ кидє ся зухвало виказ католицької вїрї. Після органу оо. Сеника, Растваєцького, Яворського перєхїд на православєє уважає ся перемїною форми, а не змісту релїгійного житєя. Ось як формує ся сьєю оригїнальну тезу орган оо. Сеника, Растваєцького, Гудими та Ілєчка (ч. 647.): „Стихийное ивиолєнє естественное (природнє!) движєнє среди Галицко-русского народа — составляющее вь жизни и релїгиозных поєиманїях єго только перемѣну форми (sic!) при сохранєнїи полнаго содержанїя релїгиозной жизни, ни єль сущєственно (рїчєво!) оть уїніє перемѣнїяшого ся (!) і т. д.

Орган „русского“ духовєнства знає, що се єго твєрдженє не зустрїє ся з протєстом відданого собі духовєнства і що „русско-католицькї“ аполгоєти, як от о. др Д. Дорожїньский не жажають відклякати явної єрєсї, тим більше, що в обороні православєя „идєть во всей великой Руси сдержаный, но могучий протєст“, як сям хвалить ся „Прикарпатская Русь“ в тім самим числї.

Однак думаємо, що компетєнтні чинники найдуть спосіб охорони вїрних, в першм рядї духовєнства перед фурїєю православєя.

— **Комедия чи трагедия?** Як зачувати, виринула в русофільських кругах думка висланєя депутатаї до цїсаря з жалобою на „гонєнєя“ яких мають зазнавати галицькі „Росіяни“ Однак в дискусїї над сєю справою побїдили аргументи прихильників „прямої лїнії“, які доказували непослїдовність і небезпєку такогє кроку зі згляду на воєнні аспїрації Росії і на можливість обурєнєя з сего привоєду рїшальючих чинників в Росії Сяк ча так, доказували, прихильники „прямої лїнії“ винї, чи завтра а до воєнової розправы між Австрїєю і Росією їзза „исконно-русской“ Галичини мусить прийти; галицькі Росіяни мусять старати ся не збєщєстити „русского прапора“... рабством. Галицькі Росіяни не можуть, мовляв, цїлувати тої руки, яка їх бє. Не ми Австрїї — лише Австрїя нас зі згляду на силу наших одноклєнїків в Росії, мусить лякати ся. — Конець кїнєм до згоди в сїй справї не прийшло, але, як довідуює ся, рїшити ся сєєя справа на недалєкїм „Народномъ сьѣздѣ“.

— **Увїльненє львівських студентів.** В справї мнїмої шпїонажі студентами львівської лісової академії, які відбували лісову практику в доєбрах кн. Радзївіла на Волинї, заєав в суботу вїврок. Всїх обжалованих увїльнено, а недостачі яких небудь доказів.

— **Напад на залїзничу стацию.** Зї Станїславова доносять: В ночі з 12. на 13. с. м. напали якєсь незвісні опришки на залїзничу стацию Ходачків великий на лїнії Стрий-Тернопіль. Отворивши при помочи вїтрянїх дверї, розбїли опришки залїзничу касу і забрали з неї 400 К. Крім сего поломали набуту ручницю і забрали футро начальника стациї Шальфи. Опришки надїяли ся більшою добичю; їм ходило, здає ся, о більшу суму, яку сєй начальник виграв перед кількома місяцями на

державній лєтєрїї. П. Шальфи виграв в сєрпнї с. р. 45.000 К, але сїх грошїй опришки не нашли. Є се вже другий з чєрги напад на сєю стацию. Злочинцї до сєго часу не вислїдженє.

— **Де мав би бути український університет?** Як осїдок італійського відділу має стати місто Краків. Італійці з полудневого Тироло і Далєматїї, дїти полудневого підсонєя готові шукати „світла правди і науки“ в... Галичині. При тім насуває ся питанє, чи не схотять політичні „обєтавини“ визначити і для будучого українського університету якоїсь далекой, ч жої країни — от хоч би Далєматїї, прим. міста Рагуза або Катара? Се було би справдї „нараднє“, але до сєго певно не прийде.

— **Новий „Народный сьѣзд“** скликано на день 25. с. м. до салї готєлю „Брістоль“. Посли Марков і Курїлович агїтують сильно між славянськими послами, щоби стягнути їх до Львова. Проводити буде на сїм „сьѣздѣ“, як пише „Stowo polskie“ проф. Свистун, а число учасників обмежено (?), щоби предсїдник зборів мїг на жаданє поліції подати назву кождогє з учасників.

— **Воюєче православєє в Єрусалимі.** Єрусалимські Греки, шукаючи вїчно зачїнки і бєнастанно провокуючи католиків при Христовім Гробі, розпочали тепєр проти постанов мжнародної конвенції, бє без дозволу ОО. Францисканів, сторожів Гробу, реперациївї роботи коло св. Гробу. Є обєва, що насїй оснєви може розгорїти ся борба з католиками новї шизматичкї претенсїї до св. Гробу.

— **Китайський дипломат без коси.** Велике вражєнє викликав в політичних і дипломатичних кругах факт, що китайський посол у Відні, Шєнїнїнг відтяв собі косу і скывнєвши китайський національний одяг, убрав ся в однострїй європейських дипломатів Справї сїй прїсьвячує „N. fr. Presse“ чїльну статію, в котрій сєю подію називає знаменною проєвою.

— **Фотографія ремєслом.** Найновїший розпорядок міністерїї торговлі, виданий в порозумїно з міністерією внутрїшних сирав, признає фотографованє портретів для зарїбгу, за ремєсничий промїєсл, котрий підлягає припєсам промїєслового закона, а всякі инші занятєя фахових фотографів признає сєй розпорядок за вільний промїєсл. Розпорядок сєй не відносить ся до аматорської і артистичної фотографїї, дальше фотографїї, що служить цілям науки, штуки, техніки та лічничим цілям, а також і до портретової фотографїї, виконуваної в фабричних заведєнєях, або як складова часть иншого промїєслу.

— **Титулатура урядників ц. к. Бюра кореспондєнційного.** „Wiener Zig“ доносить: Цїсар дозволив державним урядникам ц. к. Бюра кореспондєнційного уживати титулів: VII ранєї начальний редактор, в VIII. редактор I клєси, в IX. редактор II. клєси, в X. редакційний адюнкт, а в XI. асистєнт редакційний.

— **Нїмєччина уоружує ся.** Нїмєцкє правительство енергично заходить ся над скрїпленєм сили своєї армії. Дєєвники доносять, що се правительство проєктує з початком 1912. року стаблєванє нового воєнного порту в Емдєн. В портї найде помїщенє 12.000 війська рїжних родів.

— **Зачїнє публиці.** Відєньский „Zeit“ мїєстить слїдуючу телеграму з Нью Йорку: В Яєзон, в станї Георгїя, мало відбутї ся виконанє засуду на смєрть мурина, на прилюднім місци. Коли вже все було приладженє і величєзна товпа зїбрала ся на площі, почєв нагло падати сильний дощ. Товпа, не хотячи втратити видовища, притиснула ся до засудженого і потягла єго до близкого театру. Евакуация відбула ся на отвертїй сєнї. Товпа привїляла ся невзначайному видовищу з змїною кровю. Ката і помічників нагородженє оплєсками(!)

— **Жєнщини в російських рїльничих школах.** Головний заряд рїльництва зложив державній думї начєрк закона в справі допущєнєя жєнщин на посади учительок в жєньських низших школах рїльничих, оснєвованих на оснєві закона в дня 26. мая 1904. р.

Кандидатки мають бути відповідно виобразовані, а на одержаних посадах одержать таку саму винагороду як мужчини і мають користати з ємеритальних прав.

Оповідки.

— **Сходини місцевого кружка Товариства кєтехитїв в Дрогобичі** відбудуть ся в сєредї 27. грудня 1911. о годїні 3. в полудня в обитєли оо. Васильяв в Дрогобичі при ул. Груєвалєдський ч. 2. по § 11. регуляміну.

— **Філія Руского Товариства Педагогічного в**

Дрогобичі оголошує загальні збори членів на середу 27 грудня о 11 годині перед полуднем в комнатах "Руского Касина" в Дрогобичі при ул. Стрийській ч. 2. поверх 1. (Народний Дім) по § 41 і 42. статута.

— 3 Товариства „Просвіта“. Головний Відділ подає до відома, що почесний дар на цілі просвітної організації можна збирати протягом місяця грудня 1911 р. відповідно до дозволу ц. к. Президії Намісництва з дня 4. грудня 1911 ч. 20.302. пр. З огляду на ювілейний рік Маркіяна Шашкевича, що перший ніс рідну освіту, почесний дар призначений на сю цілі повинен перевищити попередні роки. Лісти до збирання жертв висилає на бажане канцелярія „Просвіта“ у Львові, Ринок ч. 10.

— Конкурс. Отрим оголошує ся конкурс на посаду трохучителів при школі народній, приватній ОО, Василян в Дрогобичі з платнею 77 К місячно. Місця до обсадження є від посатки по конець II курсу в сім шкільним році 1911—1912. Зголошеня висилати на адресу: Ігуменат ОО, Василян в Дрогобичі. (1—3)

ПОЕТИЧНИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Рускій молодежи.

Рускій цвіте молоденькій,
розвивайсь, рости красенькій,
як той польний цвіт.
Серця і душі красою,
свого ума бистротою
ти чаруй весь світ.

Жаром серця молодого
студій життя холодного
ти огрій, в житє влюбись.
Міццю духа вирви сьміло
з багна брудів душі й тіло,
в світ краси ти все несись!

Бистрим умом глянь в храм слави,
храм науки величавий,
божеського знаня храм.
Юний світе, розжари ся,
всью силою займи ся
Прометея полумям!

І той ясний промінь красний
кинь між свій народ нещасний,
між свій темний, бідний люд.
Най у пітьмі він не гине,
гарним серцем най не стине,
не тернить могильних пут!
Матієва 1911. М. Дорошків.

Телеграми

в дня 18. грудня.

Відень. (ТКБ). На нинішнім засіданню палати послів розпочало ся перше читанє до даткових предлог. Перший промовляв протг предлог п. Модрашек (чеськ. авт. сод).

Чернівці. (Прив. тел.). Czern. Tagbl. пише, що на місце бар. Бляведена, який став іменованим намісником Морави, буде президентов Буковини шеф секції в міністерстві внутр. справ бар. Фріс.

Скопе. (Прив. тел.). В тутешній фабриці сріників вповижджено місце всім робітникам. Видно, що фабрика застановить роботу.

Лондон. (ТКБ). До лорда Джорджа і Грея, коли виходили із зборів суфражисток, кинув хтось з мужчин, приклонник жіночого руху, мосязну пушку, яка влучила лорда Джорджа в лице, перетяла ему губу і скалічила лве око. В пушці були каміне, не диво проте, що треба буде виняти око. Злочинця арештовано. Признав ся він до вини і заявив, що вчинив се з мести, бо думає, що міністри завинили, що не признано жєнщинам політичних прав.

Атени. (Пр. т.). До острова Самос причадило оноди 200 турецьких жовнірів. Греція уважає сю подію за зломанє Туреччавою нейтральности острова, який стоїть під опікою Англії, Франції і Росії.

Всячина.

— Дещо про перську столицю Тегеран. Перська при виді каже: „Ісаган є гарний, Шіраз є чудний, та Тегеран є дуже, дуже гарний.“ Дійсно Тегеран є найгарнішим містом Персії; тому називають его Перси, що уважають ся Французами Сходу, перським Парижем. Місто лежить в провінції такої самої назви; від часів Могамета Кана є оно столицею держа-

ви і резиденцією шахів. Мимо того, що Тегеран лежить на рівнині, робить на чужинцеві на перший погляд гарне вражінє. На північ від Тегерану здіймають ся малі узгір'я, над якими панує ландшах гір Ельбурс з мастатичним, вічно вкритим снігом шишем Демавадена. Ціле місто обведене є муром, що тягне ся 8 км. в обводі і прикрашений є собою веж.

Найбільшою площею „стовежного міста“ є Мейдаї Тоб Хана або площа арсеналу. Серед площі знаходить ся величезний колодязь, обведений залізною загородою, а перед нею зі всіх сторін виставлені армати. На східній кінці Мейдаї Тоб Хана стоїть гарна, в персько-європейським стилі збудована палата перського банку. З північної сторони площі починає ся найгарніша улица Тегерану, названа „бульваром амбасадорів“. На західнім фронті стоїть Тоб Хана, себто арсенал поміж військовими касарнями.

Побіч сеї площі, названої Персами „перлою Тегерану“ найвизначнішою частию є полуднева дільниця, в якій побудовано найгарніші палати, базари та кріпости. Вигляд сеї дільниці вельмо характеристичний, а сеї за площі „шаха“. Сеї площа є майже в цілості вивопнена повним води басеном, а перед сям басеном стоїть величезна армата „Тобі Мовварія“, почитана Персами як сьвятість — національний палядий. По дорозі зустрічає ся великі базари, а серед них великий і справді гарний базар Ягі Кача. На знак патріотизму поніває на сім базарі перска хоругва, зображуюча льва і сонце. Третьою площею є Мейдаг Мак, призначена на військові вправи, паради і тощо.

Резиденція шаха є обведена пятаделю. Складає ся она з коньяломерату не новіаких з собою і стилєво негармонізованих будівель.

Північну дільницю Тегерану замешкують в більшій часті Европейці. Сеї дільниця є чиста, гарна і добре освітлена. Треба ще згадати, що в Тегерані є університет. Науковий рівень в університеті є мимо енергічних заходів правительства, низкий. Так прим. для заохоти студентів, запевнює правительство кождому з них цілковите удержанє на протяг університетських студій, а в разі потреби не відказує й грошевих запомог.

— 3 історії штучних зубів. Штучні зуби не є винаходом новішого часу. Вже в єгипетських муміях найдемо зуби, роблені з дерева. Старинні Жиди уживали також штучних зубів, а іменно жєнщини, які уважали се за велику окразу. В гробах Етрусків найдемо шєки з золотими зубами. А також Римляни знали їх, навіть в дуже ранніх часах Закон дванадцяти таблиць містив також замітку про крадіж штучних зубів. Мерців зі штучними дорогими зубами забороняно хоронити так само як мерців з дорогіциними річачи. Мартиаль згадує в своїх сатирах, що зуби виробляно зі слонєвої кости і з кости вільєвого коня. Около 1700. року вироблювано зуби дуже часто з кости коліна коний і волів. Зубар Фридриха Великого, Пфаф згадує про штучні зуби з емальї. В сім часі зуби з слонєвої кости зникли зовсім, а на їх місце прийшли зуби з порцеляни, або чужі людські здорові зуби. В тії цілі зубарі стояли в зносинах з грабарями, шоби они їм доставляли зубів від мерців. Але чи люди, що потребували сих зубів, знали про їх походженє, годі сказати. Треба додати, що найбільший попит за зубами був значайно по якісь війні. І Наполеон в сім напрямі то до розвитку техніки зубів найбільше прислужив ся. Перед кількома літами вироблювали лікарі ще також штучні зуби а нині виді зубів є фабричного походжєня. Найбільша фабрика виробів зубів є в Філадельфії. Она доставляє річно мільони штучних зубів у ріжних величинах і родах.

3 канцелярії Товариства „Просвіта“. Ніхто не повинен навіть застановити ся, що куди ти своїй рідні на коляду, бо найціннішим і найхосеннішим подарунком буде „Руська Письменність“. Становить она тепер гарну бібліотеку українських класиків зложєну в 17 томів. Входить тут:
Кн. 1. твори: І. Котляревського, П. Артемовського-Гулака, Е. Гребнєки другий наклад.
Кн. 2. і 3. твори: Григорія Квітки Основяненка, 2 т.
Кн. 4. твори: М. Шашкевича, Я. Головацького, Н. Устияновича, А. Могильницького.
Кн. 5. твори: А. Метляньського, М. Коетомарова.
Кн. 6. і 7. твори: Тараса Шевченка в 2 томах (вчєршпанє).
Кн. 8, 9, 10, 11, 12 і 13 твори: П. Куліша (в 6 томах,) том 5 і 6 продає ся разом.
Кн. 14. і 15. твори: І. Воробкевича в 2 томах.
Кн. 16. твори: Д. Глібова, Ксен. Климовича, Волод. Шашкевича.
Кн. 17. твори: Олекс. Стороженка.

Кождий том коштує: в звичайній оправі 1 К 60 сот., в гарній 2 К. На почтєво пересяжку одной книжки треба долучити 35 сот. Хто замовить усі чотирнацять томів на раз за 24 К в звичайній або 30 К в гарній оправі і пришлє за них гроші, тому оплачуємо почтє самі. — В друку сїдуючі твори:
1. І. Воробкевича т. 3.
2. Тараса Шевченка т. 1 і 2. (третий наклад).

При закупні товарів просимо покликувати ся на наш дневник.

— Пошукує ся дяка на опоружнену посаду при гр.-н. парохії в Чернівцях. Плата вносить річно 360 К з каси на помешканє і доходи з парохії числячої 13.000 душ, котрі річно пересячно вносять 1.200 К а звичайно більше.

Услєвія принятя: 1) Добрий, мелодийний теноровий або баритоновий голос 2) Рутиняна способість управлєннєм нотним хором і знанє научаня нотного співу нових співаків. 3) Точна знайомість ритуалу і церковного співу. Першеньство будуть мали безженні або жонаті необтяжені численною родиною.

Кандидати мають особисто явити ся у пароха в одну з субот або в наведєрє сьвяти і на другий день відспівали утрєню і дуригувати на Службі Божій нотним хором. Єсли тая проба добре випадє, може бути зараз прийнятим. Письменні поданя неувзгляднєть ся, і на надіслані листи не будє відповідати ся Костецкий, парох.

Конкурс. Монастир СС, Василянєк в Станіславові оголошує отсим конкурє на посаду учитєльки при школі виділової жіночої ім. Маркіяна Шашкевича в Станіславові. Вимаганій ієвнє виділової, з котрої не будє груви. Посада будє надана від верєсєня 1912. Платня після умов. Поданя заосмотрєні в документі службоні або їх відписи з долучєнем опису перебогу житя належить внєсити до кінця сїчня 1912. на руки Ігуменату Монастиря СС, Василянєк в Станіславові, ул. Заболотівска ч. 13. (2—3)

Робітня золотнича

Василя Дуткевича

В Стахис/абові

ул. Бєльєєрска ч. 4

принимает до золочєня спеціально в огни чаші монстранції, дарохранительницї, науки, ліхтарі і вєскі сосуди бронзов, срібні золоті.

Заразом поручає великий склад готових дерковних сосудів. 330/1

3 публичної ліцїтації, походячі нові меблі продають ся по сїдуючих цінах: Сецєсийний кредєс К 45, отомана К 6, шафи К 30, сьальєня К 190, ідальня К 140, стлї К 9, уладжєня квалєрської кімнати К 120, плкшенє сальєони К 90, магонізовані сальєони К 180. Крім сєго чимало обранєв, кресел, столів, ш. ф. кредєсїя, канап, столів в заванє і фіранєв. — Д. РОТЕУМ ул. Лїндєго ч. 7 (быва Коєрника). По сїдуючих в провінцїєво листовнє.

УВАГА! Нашє підприємство купує і посєредничить в продажі меблів з приватних домів, а конкурєсових і свадкових мас — приймає усю обстановку до перєхованя.

Перша найбільша 25 покоїв бігато заосмотрєна

Розклад їзди залїзниць у Львові.

Відїзл з Головного двірця до: Приїзд на Головний дворець з:

рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі		рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
3:45	8:22*	2:45*	7:00*	11:00*	Крєвова	5:50	9:00*	1:30*	5:48	9:50
—	8:45	6:05	7:30	2:35*	Крєвова	7:30	10:15	1:30*	8:25*	2:22*
—	—	5:46	—	—	Мшани	—	—	—	7:15	—
—	—	3:50	—	—	Ряше а	—	—	1:10	5:40	—
6:15	10:40	2:18*	8:46	11:13	Підволочиск	7:20	11:55	2:10*	—	10:30
—	—	2:35	8:38*	—	Красного	—	8:08*	—	10:10	—
6:00	9:15*	2:20*	—	10:48	Ч. і вїпв	8:05	—	2:05*	—	9:34
—	9:37	—	—	2:50*	Чернівці	—	—	5:52	6:26*	12:05
—	—	3:05	—	—	С. і вїпв	—	10:25	—	—	—
—	—	—	6:29	—	Колодї	5:45	—	—	—	—
6:00	—	1:45	6:50	11:25	Сторїя	7:28	11:40	6:45	—	11:00
7:30	—	1:45	6:50	—	Лавочного	7:28	11:40	4:25	—	11:00
6:35	9:05	3:40	—	10:40	Самбора	8:00	9:58	1:40	9:00	—
—	35	—	2:28	7:49	Равя р. Брухович	7:33	—	1:26	8:00	—
6:05	7:22	—	—	11:35*	Брухович	—	—	—	—	—
8:20	—	—	—	6:00	Яворова, Янова	8:15	—	4:30	—	—
7:8	—	—	6:16	—	Підгайців	—	11:15	—	10:20	—
5:58	—	—	6:16	—	В нєкїв	—	—	—	10:20	12:16*
5:50	—	2:50	—	—	Стоянова	—	10:04	—	6:30	—

Відїзл з Підзамча до: Приїзд на Підзамчє з:

6:30	11:01	2:33	9:09	11:33	Красного	7:01	11:3	1:55*	—	10:13
—	—	2:52	8:51*	—	Підгайців	—	7:49*	—	5:16	—
6:12	—	—	6:30	—	Внїк	—	10:54	—	8:52	—
6:12	—	1:30	6:30	10:40К	Стоянова	7:26	10:54	6:24	9:27	12:00К
8:12	—	—	5:38	—	—	9:42	—	6:11	9:27	—

Відїзл з Личакєва до: Приїзд на Личаків з:

6:31	—	—	6:51	—	Підгайців	7:08	10:36	—	9:36	—
6:31	—	1:49	6:51	10:59	Внїк	—	10:36	6:06	9:34	11:43

* поспішний поїзд. поїзд поки що не їздить. В лише в єдїлї К у сьуботї і недїлї.

Правник, рутиняний інструктор глядає лекції в провінції. Михалєнкє, Львів, улица Карпінського 5. 328/3

Асекуруйте своє майко від огню

В „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, шоби на случай пожежі не понєсти страти, бо достаток одилиці то добробит цілого народу.

Дий Русин повинен асекуровати ся тільки в рускім товаристві взаїмних обезпечєнь „ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один „ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешєвші оплати заобезпечєня сєлянських будинків.

„ДНІСТЕР“ зєртає кождорічний чистий зиск своім членам; на рік 1911 вносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ одїчує та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії заирошує все двох господарів на одилицєв.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся єлєнські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Вла вї фонди „Дністра“ вносять з кінцем 1910 року 3,152.250 корєв.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечєня на житє у всіх догідних комонаціях (на дожитє, посьметні капітали, посаги, рєнти).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечити від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитовї готівку, цїнні папєри і неєсли за дешєвою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечєнь „Дністер“ у Львові, у власнім д. м. ул. Руска ч. 20

РЕВУН

сатира Осипа Маковєя з образками Струхманчуна

коштує в Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові (Ринок 10) 1 К (з почтєвою перєсилкою 1 К 20 с)

ПОРАДНИК

для „Соколів“ і „Січий“

„НА СОКОЛИНИХ КРИЛАХ“.

Зладив С. Горук.

Сторін 346. кількадесят ілюстрацій крім рисунків до вїоряду і вправ. Набувати можна у автора: Львів, ул. Хмельовського ч. 15, або в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові Ринок 10. по цїні з К 20 с за оправленій примірник. На оплату почти належить долучити 26 со коп.

